

انشای مشارکتی

هر فرد باسوادى در طول زندگى پیوسته به نوشتن در قالب‌های مختلف نیاز دارد؛ از نوشتن نامه‌ای ساده به دوست خود، گزارش و تقاضای اداری تا نوشتن یک متن زیبای ادبی. انشا یکی از انواع این نوشتارهاست. در دوره‌ی ابتدایی، درس انشا با جمله‌سازی آغاز می‌شود. دانش‌آموز با قرار دادن چندین کلمه در کنار هم می‌تواند جمله‌ای زیبا و پرمعنا بسازد. در دوره‌ی متوسطه، این کار به صورت بهتر و پیشرفته‌تری صورت می‌گیرد و شاگردان کم‌کم دست به قلم می‌برند و مطالب زیبایی را روی صفحه‌ی کاغذ می‌آورند. از آنچه دیده، شنیده یا خوانده‌اند استفاده و شروع به نوشتن می‌کنند. متأسفانه هم معلمان و هم دانش‌آموزان به درس انشا بی‌توجهی می‌کنند. انشای فارسی به‌منظور پرورش نیروهای خلاق و مبتکر، قابلیت بسیاری دارد و چنانچه تدریس آن از صورت کم‌اهمیت کنونی خارج شود، در پرورش استعدادها و قابلیت‌های ذهنی دانش‌آموزان مؤثر خواهد بود. در اینجا روشی برای انشانویسی خلاق معرفی می‌کنیم که علاوه بر سرگرم کردن دانش‌آموزان، آن‌ها را به کار گروهی و بحث و گفت‌وگو تشویق می‌کند.

انشای مشارکتی به روش بارش مغزی

یکی از روش‌های پرورش استعدادهای خلاق در دانش‌آموزان، روش بارش مغزی است که باید در آموزش انشا هم به آن اهمیت داده شود. کار با هدایت و راهنمایی مقدماتی معلم شروع می‌شود. در نوشتن انشا به روش بارش مغزی، افراد اندیشه‌ها و نظرهای خود را بیان و سرگروه‌ها آن‌ها را ثبت می‌کنند. نظرها در گروه‌ها مرتب و انشایی نوشته می‌شود. سپس فردی به نمایندگی از گروه انشا را می‌خواند. در این روش، از ترس و اضطراب دانش‌آموزان کاسته می‌شود، اعتمادبه‌نفس آن‌ها تقویت می‌شود، مهارت‌های چهارگانه بهتر می‌شوند و هم‌آموزی صورت می‌گیرد.

می‌توان این روش را با یک گروه متشکل از کل دانش‌آموزان کلاس و همراهی معلم به‌عنوان سرگروه نیز انجام داد. به این صورت که معلم موضوعی را روی تخته می‌نویسد یا دانش‌آموزان موضوعی را پیشنهاد می‌کنند. دانش‌آموزان به مدت پنج دقیقه فکر می‌کنند و هر کلمه را که درباره‌ی موضوع به خاطرشان می‌رسد، با اجازه گرفتن و بدون ایجاد شلوغی، بیان می‌کنند. معلم کلمات را به ترتیب روی تخته می‌نویسد. سپس از هر فرد می‌خواهد با کلمه‌ی خودش جمله‌ای مرتبط با موضوع بسازد.

به همین ترتیب، از تمام دانش‌آموزان یک کلمه و یک جمله در رابطه با موضوع خواسته می‌شود. برای جلوگیری از سروصدا و بی‌نظمی

